

Openbare versie

AANGETEKENDE MET BEVESTIGING VAN ONTVANGST

Tevens per gewone post en per e-mail:

[REDACTED]
Mevrouw S. Raghoe

Datum 29 november 2012

Ons kenmerk [REDACTED]

Pagina 1 van 29

Telefoon [REDACTED]

E-mail [REDACTED]@afm.nl

Betreft Oplegging bestuurlijke boete aan mevrouw
S. Raghoe

Geachte mevrouw Raghoe,

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft besloten aan u een bestuurlijke boete van € 30.000,- op te leggen en deze te publiceren, omdat u medepleger bent geweest van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet door Graffiti Entertainment Europe B.V., destijds handelend onder de naam Clever Life B.V.¹ (Clever Life).

De overtreding van Clever Life bestaat er kort gezegd uit dat Clever Life in de periode 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 een persoonlijk bezoek aflegde bij consumenten. Tijdens dit persoonlijk bezoek probeerde Clever Life consumenten te bewegen tot het afsluiten van een kredietovereenkomst. Het persoonlijk bezoek kwam overwegend op initiatief van Clever Life tot stand. Met deze werkwijze heeft Clever Life artikel 6 van de Colportagewet overtreden.

Deze vorm van colportage is verboden, omdat tijdens een persoonlijk bezoek bij de consument thuis hij mogelijk onvoorbereid over een aankoop moet beslissen. De consument kan onder druk worden gezet of worden overrompeld tot het afsluiten van een kredietovereenkomst. De Colportagewet beoogt consumenten hiertegen te beschermen.

De AFM heeft vastgesteld dat u nauw en bewust heeft samengewerkt met de heer Van der Velde bij het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van de Colportagewet. Daarmee bent u gedurende de periode 30 september 2009 tot 3 september 2010 medepleger geweest van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding.

¹ De statutaire naam van Graffiti Entertainment Europe B.V. was in de periode 9 juni 2004 tot en met 8 september 2011 Clever Life B.V. In dit besluit tot boeteoplegging zal de naam Clever Life gehanteerd worden.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 2 van 29

Hieronder wordt het besluit verder toegelicht. In paragraaf 1 vindt u de weergave van de feiten, voor zover deze betrekking hebben op de betrokken (rechts)personen en het verloop van het onderzoek en de boeteprocedure. Paragraaf 2 geeft de feiten weer die ten grondslag liggen aan de overtreding en de beoordeling van deze feiten. Hierbij komt ook uw zienswijze aan bod. Paragraaf 3 bevat het besluit en in paragraaf 4 staat hoe u bezwaar kunt maken.

De versie van het besluit die openbaar wordt gemaakt treft u aan in de bijlage.

1. Feiten

1.1 Betrokken (rechts)personen

Clever Life

Clever Life is ingeschreven in het handelsregister van de KvK onder nummer [REDACTED] en is gevestigd op het adres Hazelaarstraat 1, 6851 HG Huissen. De statutaire naam gedurende de periode 9 juni 2004 tot en met 8 september 2011 luidde: “*CLEVER LIFE B.V.*”.

De bedrijfsomschrijving gedurende de periode 12 april 2005 tot en met 4 juli 2011 luidde: “*Bemiddeling in hypotheeken, verzekeringen, beleggingen en financieringen. Het aanbieden van de internet brokerrekening Clevertrade. Het uitvoeren van agentschappen in beleggingsproducten.*”

Enig aandeelhouder sinds 4 februari 2011 is mevrouw [A] geboortedatum [REDACTED]. In de periode 9 juni 2004 tot 4 februari 2011 was [B], geboortedatum [REDACTED], enig aandeelhouder van Clever Life. Enig bestuurder van Clever Life sinds 22 december 2006 is de heer M.J.G. van der Velde, geboortedatum [REDACTED]. Clever Life had tevens een vestiging op de Laanweg 4, 3208 LC te Spijkenisse gedurende de periode 8 september 2009 tot en met 7 december 2010.

Clever Life had sinds 26 oktober 2007 een vergunning voor het bemiddelen in consumptief krediet, hypothecair krediet, levensverzekeringen en schadeverzekeringen en het adviseren over en het doorgeven van orders met betrekking tot deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen. Sinds 30 december 2009 beschikte Clever Life over een vergunning voor het bemiddelen in spaarrekeningen. De vergunning voor het bemiddelen in hypothecair krediet is op 28 december 2010 op verzoek van Clever Life ingetrokken. De vergunning voor de overige activiteiten is op 4 juli 2011 tevens op eigen verzoek ingetrokken. Clever Life heeft per 1 januari 2011 haar kredietportefeuille aan [C] B.V. ([C]) verkocht.

[D]

[D] ([D]) was tot 28 december 2010 ingeschreven in het handelsregister van de KvK onder nummer [REDACTED] en was gevestigd op het adres [REDACTED]. Als activiteiten is het volgende vermeld: “*SBI-code: 8110 - Facility management, SBI-code: 70221 - Organisatie-adviesbureaus, Marketing- en sales activiteiten.*” Gedurende de periode 5 oktober 2009 tot en met 28 december 2010 waren [REDACTED]

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 3 van 29

[REDACTED], geboortedatum [REDACTED], en [REDACTED], geboortedatum [REDACTED],
vennoot van [D].

[D] heeft in de periode november 2009 tot en met 3 september 2010 samengewerkt met Clever Life. De werkzaamheden van [D] bestonden in dat kader onder meer uit het telefonisch benaderen van consumenten. [D] had de contactgegevens van deze consumenten als lead gekocht van derden of van Clever Life ontvangen. Telefonisch werd door [D] informatie ingewonnen van de consument, waaronder het inkomen, lopende kredieten, de maandelijkse hypotheeklasten, de belastingteruggave, de WOZ-waarde en de hoogte van de hypotheek. [D] gebruikte daarvoor het inventarisatieformulier van Clever Life. Tijdens het telefoongesprek werd door de call agent ook een afspraak gemaakt voor een gesprek bij de consument thuis. De geïnventariseerde gegevens voerde [D] vervolgens in het softwareprogramma [REDACTED] in voor Clever Life. Daarnaast had [D] een buitendienstadviseur in dienst. Zijn werkzaamheden bestonden uit het adviseren en afsluiten van consumptief krediet en bijbehorende verzekeringen. [D] maakte gebruik van de unit naast Clever Life aan de Laanweg 4 te Spijkenisse. Deze unit was met die van Clever Life verbonden door middel van een tussendeur.

Mevrouw Raghoe

Naam: Shardakoemarie Raghoe
Geboortedatum: [REDACTED]
Geboorteplaats: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]

1.2 Verloop van het onderzoek en de boeteprocedure

Op 14 april 2010 heeft de AFM een informatieverzoek gestuurd aan Clever Life (kenmerk [REDACTED]), betreffende de naleving van de artikelen 4:11 Wft en 4:15 Wft.

Op 29 april 2010 heeft Clever Life op dit verzoek geantwoord. Daarbij heeft Clever Life onder andere de volgende documenten gevoegd:

- omschrijving van de werkwijze van Clever Life;
- overzicht van alle werknemers van Clever Life;
- arbeidsovereenkomsten van de werknemers, waaronder de arbeidsovereenkomst van mevrouw Raghoe;
- overzicht van leadgeneratoren waarmee Clever Life samenwerkte, inclusief de samenwerkingsovereenkomsten;
- werkwijze call agent;
- bestand met contactgegevens van consumenten dat Clever Life gebruikt om consumenten te benaderen.

Naar aanleiding van het antwoord van Clever Life heeft de AFM op 27 mei 2010 een nieuw informatieverzoek gestuurd op grond van de Whc (kenmerk [REDACTED]). In dit informatieverzoek hebben de toezichthouders om de volgende gegevens verzocht:

- de wijze waarop [REDACTED] B.V., [REDACTED] B.V. ([REDACTED]), [D] ([D]), [REDACTED], [REDACTED] B.V. en [REDACTED] V.O.F. gegevens van consumenten verwerven die Clever Life vervolgens van deze instellingen afneemt;

- het belscript dat de call agent gebruikt bij het telefonisch benaderen van (potentiële) cliënten;
- overzicht van de gegevens die de call agent naar aanleiding van het eerste telefonische contact verkrijgt;
- overzicht van de gegevens die de call agent naar aanleiding van een daarop volgend telefonisch contact verkrijgt;
- beschrijving van de processen voor het maken van een afspraak met een (potentiële) cliënt en van het bezoek aan de (potentiële) cliënt bij hem of haar thuis;
- afschriften van het studiemateriaal voor de call agent en eventueel voor de adviseur / bemiddelaar die het bezoek aflegt.

Op 16 juni 2010 heeft de AFM een reactie van Clever Life ontvangen. Bij dit antwoord waren de hiervoor vermelde en gevraagde documenten gevoegd.

Naar aanleiding van het antwoord van Clever Life heeft de AFM op 24 juni 2010 een nieuw informatieverzoek gestuurd op grond van de Whc (kenmerk [REDACTED]). In dit informatieverzoek is om de volgende gegevens verzocht:

- overzicht van alle consumenten die Clever Life thuis heeft bezocht vanaf 1 januari 2009 tot en met heden. Het overzicht diende in ieder geval de volgende gegevens te vermelden: (i) naam, adres en woonplaats van de consument, (ii) het/de product(en) waarin Clever Life heeft bemiddeld, (iii) de aanbieder van het/de hiervoor bedoelde product(en), (iv) het adres waar het bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden, (v) de datum waarop het bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden, (vi) de door de consument aan Clever Life betaalde provisie en (vii) de door Clever Life van de aanbieder ontvangen geldelijke beloning;
- van minimaal vijf willekeurige consumenten die op het hiervoor bedoelde overzicht staan vermeld de volgende gegevens: (i) een afschrift van de schriftelijke afspraakbevestiging die Clever Life naar de betreffende consument heeft gestuurd en (ii) afschriften van alle getekende overeenkomsten.

Op 7 juli 2010 heeft de AFM de hiervoor vermelde gegevens van Clever Life ontvangen. De afschriften van de schriftelijke afspraakbevestigingen die Clever Life naar consumenten heeft gestuurd ontbreken echter.

Op 28 juli 2010 heeft de AFM een concept onderzoeksrapport naar Clever Life verstuurd (kenmerk [REDACTED]) met daarbij het verzoek om schriftelijk op alle bevindingen te reageren.

Op 10 augustus 2010 heeft de AFM de reactie van Clever Life op het concept onderzoeksrapport ontvangen.

Op 14 oktober 2010 heeft de AFM een brief van [D] ontvangen.²

Op 20 oktober 2010 heeft de AFM telefonisch contact opgenomen met de heer Van der Velde, bestuurder van Clever Life, om een bezoek op 27 oktober 2010 aan te kondigen. Deze afspraak is per brief (kenmerk [REDACTED]) bevestigd.

² Deze informatie is verkregen in het kader van een ander onderzoek. Over de toedracht en het verloop van dat onderzoek zal in dit besluit niets worden vermeld in verband met de vertrouwelijkheid daarvan. In dit besluit is slechts die informatie opgenomen die in dat kader relevant is.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 5 van 29

Op 27 oktober 2010 heeft de AFM een bezoek gebracht aan Clever Life op het kantoor in Huissen. Van het gesprek met de heer Van der Velde en mevrouw [A] van Clever Life is een gespreksverslag opgemaakt (kenmerk [REDACTED]). Deze is op 8 november 2010 per brief (kenmerk [REDACTED]) naar Clever Life gestuurd met het verzoek een getekend exemplaar retour te zenden.

Op 5 november 2010 heeft de AFM een brief van [D] ontvangen.³

Op 29 november 2010 heeft de AFM een reactie van Clever Life ontvangen op het gespreksverslag.

Op 22 december 2010 heeft de AFM Clever Life een [REDACTED] toegestuurd (kenmerk [REDACTED]). [REDACTED]

Op 29 december 2010 heeft de AFM een reactie van Clever Life ontvangen [REDACTED].

Op 3 maart 2011 heeft de AFM een informatieverzoek naar Clever Life gestuurd (kenmerk [REDACTED]). In dit informatieverzoek hebben de toezichthouders om de volgende gegevens verzocht:

- overzicht van alle consumenten die Clever Life thuis heeft bezocht vanaf 24 juni 2010⁴ tot en met heden. Het overzicht diende in ieder geval de volgende gegevens te vermelden: (i) naam, adres en woonplaats van de consument, (ii) het/de product(en) waarin Clever Life heeft bemiddeld, (iii) de aanbieder van het/de hiervoor bedoelde product(en), (iv) het adres waar het bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden, (v) de datum waarop het bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden, (vi) de door de consument aan Clever Life betaalde provisie en (vii) de door Clever Life van de aanbieder ontvangen geldelijke beloning;
- de reden dat op het op 7 juli 2010 ontvangen overzicht bij verschillende consumenten geen 'door de consument aan Clever Life betaalde provisie' is vermeld;
- een kopie van alle bankafschriften van rekening [REDACTED] en andere rekeningen die Clever Life aanhoudt voor haar bedrijfsactiviteiten over de periode 14 april 2010 tot en met heden.

Op 3 maart 2011 heeft de AFM een brief (kenmerk [REDACTED]) naar de heer Van der Velde gestuurd met het verzoek om vragen te beantwoorden en gegevens te verstrekken met het doel om inzicht te krijgen in onder andere de rol van de heer Van der Velde en uw rol bij de activiteiten van Clever Life.

³ Deze informatie is verkregen in het kader van een ander onderzoek. Over de toedracht en het verloop van dat onderzoek zal in dit besluit niets worden vermeld in verband met de vertrouwelijkheid daarvan. In dit besluit is slechts die informatie opgenomen die in dat kader relevant is.

⁴ In eerdergenoemd informatieverzoek van 24 juni 2010 is dezelfde informatie tot en met 24 juni 2010 opgevraagd. Dit informatieverzoek (eerste gedachtenstreepje) ziet op de betreffende informatie na die datum.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 6 van 29

Op 3 maart 2011 heeft de AFM een brief (kenmerk [REDACTED]) naar u gestuurd met het verzoek om vragen te beantwoorden en gegevens te verstrekken met het doel om inzicht te krijgen in onder andere de rol van de heer Van der Velde en uw rol bij de activiteiten van Clever Life. De AFM heeft deze brief op 28 maart 2011 retour ontvangen onder vermelding van 'Niet afgehaald'.

Op 17 maart 2011 heeft de AFM een reactie van Clever Life ontvangen. Daarbij deelt Clever Life onder meer mee dat de kredietportefeuille is verkocht aan [C].

Op 25 maart 2011 heeft de AFM een brief van de twee vennoten van [D], de heren [REDACTED] en [REDACTED] ontvangen.⁵

Op 28 maart 2011 heeft de AFM een reactie van de heer Van der Velde ontvangen op de brief van 3 maart 2011.

Op 6 april 2011 heeft de AFM de brief van 3 maart 2011 per reguliere post aan u (kenmerk [REDACTED]) gestuurd.

Op 6 april 2011 heeft de AFM een brief (kenmerk [REDACTED]) aan mevrouw [E], een medewerker van Clever Life op het kantoor in Spijkenisse, gestuurd met onder andere vragen over uw rol en de rol van de heer Van der Velde.

Op 8 april 2011 heeft de AFM een informatieverzoek (kenmerk [REDACTED]) verstuurd naar [C] waarbij om het overzicht is gevraagd van de consumenten waarvoor Clever Life heeft bemiddeld in de periode van 1 juni 2010 tot en met de datum van overdracht van de kredietportefeuille aan [C], zoals dat ook in het informatieverzoek van 3 maart 2011 aan Clever Life is gevraagd.

Op 18 april 2011 heeft de AFM per e-mail een reactie van [C] ontvangen. Bij deze reactie zat een overzicht van consumenten waarvoor Clever Life heeft bemiddeld in de periode 1 juni 2010 tot en met de datum van overdracht van de kredietportefeuille aan [C]. Verder was de koopovereenkomst inzake de overdracht van de kredietportefeuille van Clever Life aan [C] bij de brief gevoegd.

Op 16 mei 2011 heeft de AFM in twee e-mailberichten (afkomstig van het e-mailadres [REDACTED]) een reactie ontvangen van u.

Op 10 juni 2011 heeft de AFM een concept onderzoeksrapportage aan u gestuurd (kenmerk [REDACTED]) met daarbij het verzoek om schriftelijk op alle bevindingen te reageren.

⁵ Deze informatie is verkregen in het kader van een ander onderzoek. Over de toedracht en het verloop van dat onderzoek zal in dit besluit niets worden vermeld in verband met de vertrouwelijkheid daarvan. In dit besluit is slechts die informatie opgenomen die in dat kader relevant is.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 7 van 29

Op 16 juni 2011 heeft de AFM een concept onderzoeksrapportage aan Clever Life (kenmerk [REDACTED]) en de heer Van der Velde (kenmerk [REDACTED]) gestuurd met daarbij het verzoek om schriftelijk op alle bevindingen te reageren.

Op 16 juni 2011 heeft mevrouw [E] gereageerd op het informatieverzoek van de AFM van 6 april 2011.

Op 1 juli 2011 hebben Clever Life en de heer Van der Velde op de concept onderzoeksrapportage gereageerd.

Op 11 juli 2011 heeft u per e-mail op de concept onderzoeksrapportage van 10 juni 2011 gereageerd.

Per aangetekende brief van 14 maart 2012 (kenmerk [REDACTED]) heeft de AFM aan u een voornemen tot boeteoplegging verstuurd.

De AFM heeft op 10 april 2012 de aangetekende brief retour ontvangen onder vermelding van 'niet afgehaald'. De AFM heeft daarom per e-mail op 11 april 2012 het voornemen tot boeteoplegging nogmaals aan u verstuurd.

Per e-mail van 11 april 2012 heeft u gereageerd op het voornemen tot boeteoplegging. Bij deze e-mail heeft u uw schriftelijke zienswijze toegevoegd.

Per e-mail van 11 april 2012 heeft de AFM gereageerd op uw e-mail en u daarbij alsnog de mogelijkheid geboden uw zienswijze mondeling toe te komen lichten op 17 april 2012. Daarbij heeft de AFM aangegeven dat mocht het bestuur van de AFM besluiten tot het opleggen van een boete, zij ook rekening zal houden met uw draagkracht. Ook is aangegeven dat als u van oordeel bent dat u een beperkte draagkracht heeft, u de opgestuurde vragenlijst ter bepaling van de draagkracht dient in te vullen en te retourneren met de relevante bijlagen.

Per e-mail van 12 april 2012 heeft u laten weten graag gebruik te maken van de mogelijkheid om uw zienswijze mondeling toe te komen lichten.

Per e-mail van 17 april 2012 heeft ene [REDACTED], via het e-mailadres [REDACTED], u afgemeld voor de mondelinge zienswijze die dag.

Per e-mail van 17 april 2012 heeft de AFM u laten weten uw e-mails van 11 april 2012 en 17 april 2012 aan te merken als zienswijze op het voornemen tot boeteoplegging. Tevens heeft de AFM u nogmaals erop gewezen dat indien u een beroep wilt doen op een beperkte draagkracht, u de opgestuurde vragenlijst en de daarbij behorende bijlagen dient in te vullen en terug te sturen. Indien u geen draagkrachtgegevens verstrekt zal de AFM bij het bepalen van de hoogte van de eventuele boete ervan uitgaan dat u een boete van € 74.000,- in ieder geval kan dragen. U heeft de mogelijkheid gekregen om uiterlijk vrijdag 20 april 2012 de draagkrachtgegevens te overleggen. Daarvan heeft u geen gebruik gemaakt.

Per brief en per e-mail van 20 augustus 2012 (kenmerk [REDACTED]) heeft de AFM een aanvulling op het voornemen tot boeteoplegging van 14 maart 2012 gestuurd. Daarbij is een aangepast onderzoeksrapport toegestuurd. Dit aangepaste onderzoeksrapport treedt in de plaats van het onderzoeksrapport van 14 maart 2012. U

heeft de mogelijkheid gekregen om vóór 30 augustus 2012 uw zienswijze te geven op het aangepaste onderzoeksrapport. U heeft hier geen gebruik van gemaakt.

2. Beoordeling

2.1 Wettelijk kader

Colportagewet

Op grond van artikel 6 van de Colportagewet is het onder meer verboden om in de uitoefening van een beroep of bedrijf door een persoonlijk bezoek een ander trachten te bewegen tot het als kredietnemer deelnemen aan een geldkrediet.

In artikel 1, derde lid van de Colportagewet is opgenomen dat als persoonlijk bezoek *niet* wordt aangemerkt een persoonlijk bezoek dat in overwegende mate voortvloeit uit het initiatief van de consument.⁶

In overweging 5 van de Colportage Richtlijn⁷ is het volgende opgenomen over de het doel van de Colportage Richtlijn:

“(…) Overwegende dat overeenkomsten die buiten de verkoopruimten van de handelaar worden gesloten, worden gekenmerkt door het feit dat het initiatief tot de besprekingen in de regel van de handelaar uitgaat en de consument zich op generlei wijze op deze besprekingen heeft voorbereid en wordt overvallen; dat de consument dikwijls niet in staat is kwaliteit en prijs van het aanbod met andere aanbiedingen te vergelijken;” (onderstreping toegevoegd AFM)

Voorts is in de wetsgeschiedenis opgenomen:

“Juist bij de colportage en de aanverwante verkoopmethoden zal het ook voor de verkoper gemakkelijk zijn agressief op te treden, omdat deze niet zo zeer de zorg zal hebben voor de handhaving van de goede naam, die voor de continuïteit van de winkelhandel en de straat- en markthandel een voorwaarde is. Een duidelijke grens tussen aanvaardbare en onaanvaardbare agressiviteit kan in de praktijk in het algemeen niet worden getrokken, maar uit de klachten, ontvangen door de organisaties, die zich de bescherming van consumenten ten doel stellen, blijkt wel, dat zich veelvuldig duidelijke gevallen voordoen, waarin de kopers op een niet-aanvaardbare wijze onder druk worden gezet. Misleiding, psychologische druk en overrompeling worden al”

⁶ Hoewel uit de tekst van artikel 1, derde lid juncto artikel 1, eerste lid, onder d van de Colportagewet lijkt voort te vloeien dat deze uitzondering alleen geldt bij het verschaffen van het genot van een goed, het verlenen van een dienst of het door de kredietnemer deelnemen aan een goederenkrediet (een geldkrediet wordt niet genoemd), is in de uitspraak van het Gerechtshof te 's-Gravenhage van 19 september 2006, LJN: AY8863 onder verwijzing naar aanpassing van de betreffende regelgeving bepaald, dat de uitzondering van artikel 1, derde lid van de Colportagewet ook van toepassing is op geldkrediettransacties.

⁷ Richtlijn 85/577/EEG van 20 december 1985. De richtlijn is uitgevoerd door middel van de Wet van 3 juli 1989, houdende wijziging van de Colportagewet (Stb. 1989, 301). Deze wet is op 26 juli 1989 in werking getreden.

dan niet in combinatie toegepast om de koper tot een aankoop tegen contante betaling of tot tekening van een koopcontract al dan niet op afbetaling te bewegen.⁸ (onderstreping toegevoegd AFM)

Feitelijk leidinggeven

In artikel 5:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt het volgende bepaald:

1. In deze wet wordt verstaan onder overtreding: een gedraging die in strijd is met het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift.
2. Onder overtreder wordt verstaan: degene die de overtreding pleegt of medepleegt.
3. Overtredingen kunnen worden begaan door natuurlijke personen en rechtspersonen. Artikel 51, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafrecht is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 51, tweede lid, WvSr is van overeenkomstige toepassing verklaard. In dit artikel is bepaald:

“Indien een strafbaar feit wordt begaan door een rechtspersoon, kan de strafvervolgning worden ingesteld en kunnen de in de wet voorziene straffen en maatregelen, indien zij daarvoor in aanmerking komen, worden uitgesproken:

- 1°. tegen die rechtspersoon, dan wel
- 2°. tegen hen die tot het feit opdracht hebben gegeven, alsmede tegen hen die feitelijke leiding hebben gegeven aan de verboden gedraging, dan wel
- 3°. tegen de onder 1° en 2° genoemden te zamen.”

In jurisprudentie van de Hoge Raad⁹ zijn twee criteria opgenomen, die nadien regelmatig zijn herhaald en als geldend recht zijn te beschouwen voor de ondergrens van feitelijk leidinggeven. Het betreft de volgende twee criteria:

1. de verdachte laat maatregelen ter voorkoming van de verboden gedraging achterwege, hoewel hij daartoe bevoegd en redelijkerwijs gehouden is, en
2. hij aanvaardt bewust de aanmerkelijke kans dat de verboden gedraging zich zal voordoen.

Medeplegen

In artikel 5:1 Awb is ook neergelegd dat de medepleger een overtreder is:

(...)

2. Onder overtreder wordt verstaan: degene die de overtreding pleegt of medepleegt

(...)

Het begrip medepleger is in de Awb overgenomen uit het strafrecht. De MvT bij de Awb¹⁰ geeft aan dat er sprake is van medeplegen als twee of meer personen gezamenlijk een delict plegen. Het is niet vereist dat de medeplegers ieder afzonderlijk alle bestanddelen van het delict vervullen, als gezamenlijk maar alle bestanddelen van de

⁸ Zie Kamerstukken II 1970-71, 11 106, nr. 3, pag. 1.

⁹ HR 16 december 1986, NJ 1987, 321/322 (Slavenburg II).

¹⁰ Zie Kamerstukken II 29702, nr. 3, pag. 79.

overtreding zijn vervuld. Wel is vereist dat sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking. De nauwe samenwerking kan zich uiten in een gezamenlijke uitvoering.¹¹

Hieronder zijn de criteria voor het aannemen van medeplegen uitgewerkt.

Nauwe samenwerking (ook wel gezamenlijke uitvoering)

Het klassieke arrest hierbij is het Wormerveerse brandstichting arrest.¹² In deze zaak hield een persoon de ladder vast waarop de daadwerkelijke brandstichter stond. Degene die de ladder vasthield reikte ook stro en lucifers aan. Er was van tevoren afgesproken samen de brand te stichten. De samenwerking was hier zo nauw en volledig geweest dat het niet uitmaakte wie de brandende lucifer bij het hooi bracht. De persoon die de ladder vasthield kan daarom worden aangemerkt als medepleger, ook al was de lucifer die uiteindelijk zorgde voor de brand niet van hem afkomstig.

Bij het vaststellen of sprake is van een nauwe samenwerking spelen criteria een rol als de intensiteit van de samenwerking, een taakverdeling, de rol in voorbereiding, uitvoering of afhandeling en het belang van die rol.

Onderdeel van de nauwe samenwerking kan een gezamenlijke uitvoering bij de overtreding zijn. Het strafrecht legt dit vereiste ruim uit. Zo is niet vereist dat alle betrokkenen op de plaats van het delict zijn. Als de betrokkenheid bij het maken van het plan en de voorbereidingen van de overtreding groot is, zal er minder nadruk worden gelegd op de gezamenlijke uitvoering. Zo kan de initiator en de voorbereider van de overtreding toch worden aangemerkt als medepleger, ook al heeft deze persoon weinig tot geen uitvoeringshandelingen verricht.

Voorbeeld hiervan is het Container diefstal arrest.¹³ In dit arrest heeft de Hoge Raad aangenomen dat lijfelijke aanwezigheid tijdens het plegen van het delict niet vereist is voor het aannemen van een nauwe samenwerking. In dit arrest was de verdachte de organisator van de diefstallen, maar ging zelf niet mee om de containers aan de door hem ter beschikking gestelde trekker te haken. De Hoge Raad oordeelde dat hier, ondanks de lijfelijke afwezigheid tijdens de diefstallen, de samenwerking zo nauw was dat sprake was van medeplegen.

Bewuste samenwerking (substantieel aandeel)

De Hoge Raad heeft geconcludeerd “dat voor medeplegen van overtredingen slechts opzet op de samenwerking is vereist. Een andere opvatting zou er immers toe leiden dat via de achterdeur een opzetvereiste – in de vorm van een voor medeplegen vereist opzet op de bestanddelen van het delict – voor overtredingen gaat gelden.”¹⁴

¹¹ Zie HR 17 november 1981, NJ 1983, 84 (Container diefstal arrest).

¹² HR 29 oktober 1934, NJ 1934, pag. 1673 ev., LJN: BG9443.

¹³ HR 17 november 1981, NJ 1983, 84.

¹⁴ Zie HR 20 mei 1997, LJN ZK0235.

2.2 Zienswijze mevrouw Raghoe

U heeft geen zienswijze gegeven op het aangepaste onderzoeksrapport. Op het eerste onderzoeksrapport heeft u samengevat het volgende aangevoerd:

- a) U stelt dat u geen leidinggevende functie had binnen Clever Life. U stelt slechts een vraagbaak ‘*van de normen en waarden banken*’ te zijn geweest, en beoordeelde afgewezen dossiers. U verwijst naar uw inkomsten van € [REDACTED] bij Clever Life. Hieruit volgt naar uw oordeel dat u nooit fulltime werkzaam was bij het kantoor in Spijkenisse. U geeft aan tevens nooit aangemeld te zijn bij de AFM als feitelijk leidinggevende. Ook hieruit volgt dat u deze functie niet vervulde.
- b) U geeft aan dat het niet in uw macht lag om de overtreding van de Colportagewet te beëindigen. U mocht geen zelfstandige beslissingen nemen.
- c) U stelt niet op de hoogte te zijn geweest van de Colportagewet, anders had u zich terug getrokken.
- d) Personeel werd altijd in overleg aangenomen, waarbij de heer Van der Velde een beslissende stem had.
- e) U geeft aan dat het niet eerlijk is ‘*om te oordelen uit bekentenissen van de gasten die door gingen samenwerken. Waarom is de rest van het personeel niet gehoord?*’
- f) U heeft aangegeven een eventuele boete niet te kunnen betalen.

2.3 Beoordeling van de feiten

2.3.1 Inleiding

De AFM is van oordeel dat u medepleger bent geweest van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding door Clever Life van de Colportagewet. Voordat uw overtreding wordt besproken zal de AFM eerst de overtredingen van Clever Life en de heer Van der Velde beschrijven. Deze paragraaf kent daarom de volgende indeling. In paragraaf 2.3.2 is de overtreding door Clever Life opgenomen. In paragraaf 2.3.3 beschrijft de AFM de overtreding van de heer Van der Velde. Tot slot is in paragraaf 2.3.4 beoordeeld of u de wet heeft overtreden.

2.3.2 Overtreding Clever Life

De AFM heeft vastgesteld dat Clever Life in ieder geval in de periode 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 artikel 6 van de Colportagewet heeft overtreden.

Clever Life heeft door het afleggen van huisbezoeken getracht consumenten ertoe te bewegen een krediet af te sluiten. Clever Life heeft een lijst met 369 klanten verstrekt waarop het vermelde woonadres van deze klanten hetzelfde adres is als het adres waar het bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden. Op de door [C] verstrekte lijst staan nog eens 228 klanten van Clever Life vermeld, waarbij Clever Life heeft bemiddeld in een krediet. De AFM heeft vastgesteld dat uit de kredietovereenkomsten van de vijf door Clever Life geselecteerde klanten blijkt dat de plaats van ondertekening dezelfde is als de woonplaats van de consument en dat de contracten zijn ondertekend op de datum van het huisbezoek. De vijf dossiers bevestigen dat de gevolgde werkwijze standaard was binnen de bedrijfsvoering van Clever Life. Uit de door Clever Life en [C] verstrekte informatie blijkt dat Clever Life in de voornoemde periode in totaal 597 maal artikel 6 van de Colportagewet heeft overtreden door het afleggen van een huisbezoek.

Hieronder wordt toegelicht op welke wijze de overtredingen hebben plaatsgevonden en waaruit het bewijs bestaat.

Verrichten van financiële diensten

De AFM is op grond van artikel 3.1, eerste lid, Wbc juncto artikel 3.4, vierde lid, Wbc bevoegd handhavend op te treden, onder andere voor zover de overtreding ziet op een bepaling zoals opgenomen in bijlage d van de Wbc en ziet op een financiële dienst of activiteit. De Colportagewet is opgenomen in bijlage d.

Clever Life heeft in ieder geval in de periode 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 bemiddeld in de zin van artikel 1:1 Wft. Hiermee heeft zij financiële diensten verleend. Clever Life heeft een vergunning gekregen van de AFM voor het bemiddelen in kredieten. Clever Life heeft meer dan NAW-gegevens ingewonnen van consumenten, heeft offertes uitgebracht en werkzaamheden verricht met betrekking tot het afsluiten van overeenkomsten tussen consumenten en aanbieders van krediet. Clever Life had tevens samenwerkingsovereenkomsten gesloten met verschillende leadgeneratoren voor het afnemen van leads. Op de kredietovereenkomsten van de vijf onderzochte klanten is vermeld dat de overeenkomst tot stand is gekomen via Clever Life.

Nu Clever Life in de onderzochte periode financiële diensten heeft verleend, en dit ook niet ter discussie staat, kan de vraag worden beantwoord of Clever Life daarbij artikel 6 van de Colportagewet heeft overtreden.

Op grond van artikel 6 van de Colportagewet is het – kort gezegd – Clever Life verboden om door een persoonlijk bezoek te trachten een consument ertoe te bewegen een krediet af te sluiten, tenzij het persoonlijk bezoek overwegend op initiatief van de consument plaatsvindt.

Werkwijze Clever Life

De werkwijze van Clever Life was in de periode 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 als volgt:

- Clever Life benaderde consumenten telefonisch. De consumenten werden gebeld door de volgende personen:
 - o een call agent in dienst van Clever Life;
 - o een call agent werkzaam bij [D] die in opdracht van Clever Life consumenten belde; of
 - o leadgeneratoren waarmee Clever Life een samenwerkingsovereenkomst had gesloten.Tijdens het eerste telefoongesprek met de call agent werd geïnventariseerd of consumenten bestaande kredieten hadden en geïnteresseerd waren in een verlaging van de maandlasten.
- Tijdens het telefoongesprek werd een afspraak gemaakt voor een bezoek door een adviseur bij de consument thuis. Bij de tweede belronde werd alle informatie nogmaals nagelopen en de afspraak bevestigd met de klant.
- Nadat de afspraak was ingepland heeft het bezoek plaatsgevonden en heeft de consument thuis (onder meer) een kredietovereenkomst ondertekend.

Bovengenoemde werkwijze blijkt uit de door Clever Life verzonden informatie aan de AFM.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 13 van 29

- Uit de beschrijving van de werkwijze van Clever Life blijkt dat Clever Life een persoonlijk bezoek aflegt bij consumenten.¹⁵ In de werkwijze is onder meer opgenomen:

“Consumptief: we beschikken over leads (o.a. aankoop of verkregen uit andere bestanden). Leads worden gebeld door de call agent (zie apart bijgevoegde pagina's inzake werkwijze call agent). Deze vraagt o.a. naar de hoogte van de lopende lening en de rente. Uiteindelijke doel is indien er zich reële oversluit kansen voordoen om een afspraak met de buitendienst in te plannen. De buitendienst medewerker ([REDACTED] of [REDACTED]) gaat vervolgens ALTIJD persoonlijk naar de klant toe, reikt de DVD uit, inventariseert en kijkt wat er mogelijk is voor de klant. Alles loopt via de speciale kredietsoftware [REDACTED]. (...)”

- Uit het bescrypt blijkt onder meer het volgende:
“Eerste bel ronde

Stap 1, de introductie

Goedendag/avond, u spreekt met (naam agent/adviseur) van Cleverlife BV,

Ik heb uw reactie via [REDACTED] binnen gekregen, vandaar dat ik u bel om een vrijblijvende offerte met u door te nemen.

Als ik naar uw reactie kijk bent u geïnteresseerd in:

- maandlastenverlichting (oversluiting)
- oversluiting huidige lening
- nieuwe lening
- nieuwe hypotheek
- vrijblijvende offerte

Stap 2, maken van de afspraak

Vraagt de klant zich af met wie hij te maken heeft, reageer dan als volgt:

Wij zijn een erkend en onafhankelijk Intermediair die u bij alle verschillende geldverstrekkers kan onderbrengen waaronder ook de grote banken. Hierdoor kunnen wij u een voorstel doen wat door geen andere intermediair te evenaren is. Dit doen we door middel van een inventarisatie bij u thuis waarna de adviseur u een vrijblijvend advies uit kan brengen door middel van een onafhankelijke en vrijblijvende offerte. [onderstreping AFM]

Graag zou ik met u wat gegevens doorlopen om dan samen een datum te prikken wanneer het u het beste uitkomt om een voorstel op maat met u door te nemen.

Aangezien wij ons strikt aan deze wet willen houden zou ik dan toch graag een afspraak met u maken om zo tot een vrijblijvend voorstel te komen dat op maat voor uw situatie is gemaakt.

¹⁵ De AFM heeft deze omschrijving van de werkwijze van Clever Life ontvangen op 29 april 2010.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 14 van 29

Stap 3: Leadinventarisatie

Om de adviseur goed voorbereid bij u langs te laten komen, wil ik graag de volgende gegevens met u doornemen/controleren:

- *NAWT gegevens (controleren)*
- *geboortedatum aanvrager*
- *beroep aanvrager + soort contract*
- *inkomensgegevens aanvrager*
- *NAWT gegevens partner*
- *geboortedatum partner*
- *beroep partner + soort contract*
- *inkomensgegevens partner*
- *soort lening*
- *leningen (of andere BKR gerelateerde vermeldingen)*
- *gewenst leenbedrag*

Tweede belronde:

Alles wordt nogmaals nagelopen en afspraak wordt gelijk met klant bevestigd.”

De vijf onderzochte dossiers

Bovengenoemde werkwijze wordt bevestigd door de vijf door Clever Life zelf geselecteerde dossiers. De AFM heeft van Clever Life een lijst met klanten ontvangen waarbij het vermelde woonadres hetzelfde adres is als het bezoekadres. In totaal staan 369 klanten vermeld op dit overzicht. De totaal ontvangen provisie van de cliënten bedraagt op basis van deze lijst € [REDACTED] en de totaal ontvangen provisie van de kredietverstrekkers bedraagt € [REDACTED]. Op de door [C] verstrekte lijst staan nog eens 228 klanten van Clever Life vermeld, waarbij Clever Life heeft bemiddeld in een krediet.

Naam

[REDACTED]

Adres

[REDACTED]

Woonplaats

Tholen
Loon op Zand
Dordrecht
Uden
Enschede

[REDACTED]
Op de overeenkomst ‘Persoonlijke lening’ met contractdatum 23-12-2009 is onder andere het volgende vermeld:
“*In duplo opgemaakt te AMSTERDAM / THOLEN*”.

[REDACTED]
Op de overeenkomst ‘Doorlopend Krediet’ met contractdatum 05-01-2010 is onder andere het volgende vermeld:
“*In duplo opgemaakt te LOON OP ZAND*”. Deze overeenkomst is ondertekend met de datum 17 maart 2010.

[REDACTED]
Op de overeenkomst ‘Persoonlijke lening’ met contractdatum 09-12-2009 is onder andere het volgende vermeld:
“In duplo opgemaakt te Dordrecht”.

[REDACTED]
Op de overeenkomst ‘Doorlopend Krediet’ met contractdatum 11-02-2010 is onder andere het volgende vermeld:
“In duplo opgemaakt te UDEN”.

[REDACTED]
Op de overeenkomst ‘Rentekrediet’ met contractdatum 16-03-2010 is onder andere het volgende vermeld:
“Aldus overeengekomen en in tweevoud getekend te ENSCHEDE”

De inhoud van de dossiers bevestigt de hiervoor weergegeven werkwijze. Clever Life heeft een persoonlijk bezoek bij de consument thuis gebracht. Daarbij heeft de adviseur van Clever Life – met succes – getracht de consument te bewegen tot het afsluiten van een krediet bij één van de aanbieders waarvoor Clever Life bemiddelde. In geen van de vijf onderzochte dossiers heeft het persoonlijk bezoek (overwegend) op initiatief van de consument plaatsgevonden, zodat de uitzondering op het verbod, zoals opgenomen in artikel 1, derde lid van de Colportagewet, niet aan de orde is.

Samenvatting van de overtreding

Uit het bovenstaande blijkt dat Clever Life in de periode 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 een persoonlijk bezoek bracht aan consumenten, waarbij Clever Life consumenten trachtte te bewegen tot het als kredietnemer deelnemen aan een geldkrediet. Clever Life benaderde consumenten telefonisch en tijdens het gesprek werd een afspraak gemaakt voor een bezoek door een adviseur bij de consument thuis. De adviseur kwam altijd thuis bij de consument om vervolgens de consument te adviseren over het krediet. In het bescrypt van Clever Life is hierover onder meer opgenomen: *“Hierdoor kunnen wij een voorstel doen wat door geen andere intermediair te evenaren is. Dit doen we door middel van een inventarisatie bij u thuis waarna de adviseur u een vrijblijvend advies uit kan brengen door middel van een onafhankelijke en vrijblijvende offerte.”*

Dat Clever Life altijd een persoonlijk bezoek bracht aan consumenten blijkt ook uit de door Clever Life verstrekte lijst met geadviseerde consumenten. Uit deze lijst blijkt dat het woonadres van de consumenten hetzelfde adres is als het adres waar het bemiddelingsgesprek heeft plaatsgevonden. De AFM heeft daarnaast vijf dossiers nader onderzocht. In deze dossiers is ook daadwerkelijk de kredietovereenkomst bij de consument thuis ondertekend.

Het initiatief voor de door Clever Life afgelegde bezoeken lag niet bij de bezochte consumenten, zodat de uitzondering op het verbod¹⁶ niet aan de orde is. In de jurisprudentie over het afleggen van een persoonlijk bezoek wordt al snel aangenomen dat het persoonlijk bezoek niet op initiatief van de consument plaatsvindt.¹⁷ Dat het persoonlijk bezoek overwegend op initiatief van Clever Life plaatsvond blijkt onder meer uit de gehanteerde

¹⁶ Zie artikel 1, derde lid van de Colportagewet.

¹⁷ Zie onder meer Rechtbank Rotterdam, 15 februari 2011, LJN BP5303, Rechtbank Assen, 9 maart 2010, LJN BL8021 en Rechtbank Arnhem, 21 september 2007, LJN BB5771.

werkwijze, waaronder ook het belscript, van Clever Life. Dit blijkt ook uit artikel 2 van de samenwerkingsovereenkomst met [REDACTED] ([REDACTED]), een leadgenerator waar Clever Life leads van kocht. In deze samenwerkingsovereenkomst is onder meer opgenomen: *“Tijdens dit telefoongesprek wordt geïnventariseerd [AFM: door [REDACTED]]: (...) 2. Of de prospect een afspraak wenst met opdrachtgever (...)”*

Conclusie

Uit de werkwijze van Clever Life, het belscript, de klantenlijsten en de samenwerkingsovereenkomsten met leadgeneratoren blijkt aldus dat Clever Life in alle gevallen een persoonlijk bezoek bracht aan consumenten, zonder dat dit bezoek op initiatief van de consument tot stand kwam. Clever Life heeft door dit persoonlijk bezoek consumenten trachten te bewegen tot het als kredietnemer deelnemen aan een geldkrediet. Uit de door Clever Life en [C] verstrekte informatie blijkt dat Clever Life in de voornoemde periode in totaal 597 maal artikel 6 van de Colportagewet heeft overtreden door het afleggen van een huisbezoek.

Bestuurlijke boete Clever Life

De AFM heeft op 12 juni 2012 een bestuurlijke boete aan Clever Life opgelegd voor overtreding van artikel 6 van de Colportagewet.

2.3.3 Feitelijke leiding geven door de heer Van der Velde aan de overtreding van Clever Life

De AFM is van oordeel dat de heer Van der Velde in de periode van 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 feitelijk leiding heeft gegeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet door Clever Life.

Volgens vaste (strafrechtelijke) jurisprudentie¹⁸ is er sprake van feitelijk leidinggeven aan een verboden gedraging indien i) de functionaris maatregelen ter voorkoming van die gedraging achterwege laat, hoewel hij daartoe bevoegd en redelijkerwijs gehouden is, en ii) hij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat de verboden gedraging zich zal voordoen. In dat geval wordt de betrokken functionaris geacht de verboden gedraging opzettelijk te bevorderen.

Toegesplitst op deze zaak betekent dit dat moet worden vastgesteld dat:

- a. de heer Van der Velde op de hoogte was van de verboden gedragingen van Clever Life (althans bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard, dat de verboden gedragingen zich voordeden);
- b. het binnen zijn bevoegdheid viel en in zijn macht lag om de verboden gedragingen te beëindigen, en hij hiertoe ook redelijkerwijs gehouden was; en
- c. hij maatregelen daartoe achterwege heeft gelaten.

Ad a. Kennis van de verboden gedragingen (bewust aanmerkelijke kans aanvaard dat deze zich voordeden)

De AFM heeft vastgesteld dat de heer Van der Velde op de hoogte was van de verboden gedragingen, althans bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat de verboden gedragingen zich voordeden. De AFM baseert haar oordeel op het volgende:

¹⁸ Zie bijvoorbeeld HR 16 december 1986, NJ, 1987, 321/322 (Slavenburg II), HR 14 september 1987, NJ 1988, 45, HR 1 juni 1993, NJ 1994, 53, HR 8 juni 1999, NJ 1999, 579.

- de door de heer Van der Velde ondertekende brief van 29 april 2010 met als bijlagen onder meer de omschrijving van de werkwijze van Clever Life, de werkwijze call agent en het overzicht van leadgeneratoren waarmee Clever Life samenwerkte en de samenwerkingsovereenkomsten. Uit deze documenten blijkt onder meer dat het initiatief tot het afleggen van de persoonlijke bezoeken bij Clever Life lag;
- het onderzoek waaruit blijkt dat de hoofdwerkzaamheden van het kantoor in Spijkenisse bestonden uit het bellen van potentiële klanten en het afleggen van persoonlijke bezoeken aan deze potentiële klanten;
- de verklaring van de heer Van der Velde tijdens het bezoek aan het kantoor van Clever Life in Huissen op 27 oktober 2010, dat hij “*volledig beleidsbepaler en feitelijk leidinggevende*” was van Clever Life;
- het gegeven dat Clever Life voor het bemiddelen in consumptief krediet in oktober 2009 een kantoor in Spijkenisse heeft geopend. Uit het gesprek met de heer Van der Velde op 27 oktober 2010 blijkt dat hij vanuit het kantoor in Huissen de werkzaamheden in Spijkenisse monitorde;
- de schriftelijke verklaring van de heer Van der Velde van 23 maart 2011, ontvangen door de AFM op 28 maart 2011, waarin hij het volgende verklaart: “*Met mevrouw S. Raghoe had ik in feite dagelijks contact (via email, telefoon, Google chat of persoonlijk bezoek) wij spraken dan alle zaken door die voor de voortgang van de onderneming en het bijkomende werk belangrijk waren*”;
- uw reactie van 16 mei 2011 waarin u verklaart dat u verantwoording moest afleggen aan de heer Van der Velde;
- de samenwerkingsovereenkomsten met verschillende marktpartijen¹⁹ die door de heer Van der Velde zijn ondertekend. In de samenwerkingsovereenkomst met [REDACTED] is onder meer vastgelegd dat [REDACTED] voor Clever Life klanten belt en een afspraak bij hen thuis maakt;
- de brief van de AFM van 27 mei 2010 waarin Clever Life wordt gewezen op een mogelijke overtreding van de Colportagewet.

Ad b. Bevoegdheid en macht om overtreding te beëindigen, en daartoe redelijkerwijs gehouden

De AFM is van oordeel dat de heer Van der Velde bevoegd was, het in zijn macht had en redelijkerwijs gehouden was om de verboden colportage door Clever Life te beëindigen. De AFM baseert haar oordeel op de volgende feiten en omstandigheden:

- het uittreksel van de Kamer van Koophandel, waaruit blijkt dat de heer Van der Velde enig bestuurder van Clever Life is sinds 22 december 2006;
- zijn verklaring van 27 oktober 2010 dat hij “*volledig beleidsbepaler en feitelijk leidinggevende*” was van Clever Life;
- de brief van 28 maart 2011 waarin de heer Van der Velde zijn taken en bevoegdheden beschrijft ten aanzien van Clever Life in de periode 1 januari 2009 tot en met 29 december 2010. Hij verklaart hierin dat u als enige verantwoording aan de heer Van der Velde aflegt en dat hij als enige tekeningsbevoegd is namens Clever Life;
- het gegeven dat de heer Van der Velde als bestuurder feitelijke zeggenschap over (de werkzaamheden van) de buitendienstmedewerkers had. Hij nam bijvoorbeeld de buitendienstmedewerkers aan, bepaalde hun loon, stelde de arbeidsovereenkomsten op en heeft deze ondertekend namens Clever Life. Op de

¹⁹ Onder andere [REDACTED]

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 18 van 29

vraag van de AFM wie de vacatures, de opgestelde functieomschrijvingen en functie-eisen goedkeurde antwoordde hij:

“Mevrouw S. Raghoe en voor wat betreft de buitendienstmedewerkers keurde ik ze goed, nadat ik persoonlijk een gesprek met hun had gehad.”

Ook heeft hij nog het volgende verklaard:

“De contracten van de buitendienstmedewerkers heb ik getekend voor Clever Life. De andere flexcontracten zijn grotendeels verdwenen en/of nadien vervalst. Deze waren getekend door mevrouw Raghoe denk ik.”;

- ook de samenwerkingsovereenkomsten tussen Clever Life en verschillende marktpartijen²⁰ zijn door de heer Van der Velde ondertekend.

Ad c. Maatregelen achterwege gelaten om de overtreding te beëindigen

De heer Van der Velde heeft, hoewel daartoe gehouden, geen maatregelen genomen om de overtreding te beëindigen. De AFM baseert dit oordeel op het volgende:

- het feit dat de toezichthouders hebben geconstateerd dat de overtreding van de Colportagewet door Clever Life in ieder geval heeft plaatsgevonden tot en met 3 december 2010, de datum waarop het laatste krediet is afgesloten;
- het gegeven dat de heer Van der Velde niet heeft aangetoond vooraf informatie te hebben ingewonnen over de werkwijze die Clever Life hanteerde. Het bezoeken van consumenten thuis voor het afsluiten van overeenkomsten was de primaire werkwijze van Clever Life. Het had op zijn weg gelegen om vooraf onderzoek te doen naar de relevante wettelijke beperkingen die gelden voor een dergelijke werkwijze;
- de heer Van der Velde heeft ook niet aangetoond enige inspanningen te hebben verricht om een einde te maken aan de overtreding van de Colportagewet. Hij heeft de activiteiten van Clever Life ook niet gewijzigd na het informatieverzoek van de AFM van 27 mei 2010, waarin Clever Life is geweest op een mogelijke overtreding van de Colportagewet. Evenmin heeft hij de activiteiten gewijzigd na het bezoek van de AFM op 27 oktober 2010 waarin Clever Life nogmaals is geweest op een mogelijke overtreding van de Colportagewet. Pas na het versturen van een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom op 22 december 2010 heeft de heer Van der Velde aangegeven te stoppen met de door Clever Life gehanteerde werkwijze.

Conclusie

De AFM concludeert op grond van het bovenstaande dat de heer Van der Velde in de periode van 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 feitelijk leiding heeft gegeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet door Clever Life.

Bestuurlijke boete de heer Van der Velde

De AFM heeft op 12 juni 2012 een bestuurlijke boete opgelegd aan de heer Van der Velde voor deze overtreding.

²⁰ Onder andere [REDACTED]

2.3.4 Medeplegen door mevrouw Raghoe

De AFM is van oordeel dat u medepleger bent geweest van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet. Voor een uitleg van het begrip medeplegen verwijst de AFM naar paragraaf 2.1, onder medeplegen.

U heeft in de periode 30 september 2009 tot 3 september 2010 nauw en bewust samengewerkt met de heer Van der Velde bij het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van de Colportagewet.

Uit de ‘[REDACTED]’ van 17 november 2010 die u heeft overgelegd aan de AFM blijkt dat u tot 18 mei 2009 bij [REDACTED] heeft gewerkt als Hoofd Binnendienst. U heeft daar naar u aangeeft veel ervaring opgedaan met kredietverstrekkingen. Dat u goed bekend was met de dienstverlening op het gebied van consumptief krediet blijkt onder meer uit de volgende citaten:

“Van der Velde (...) vroeg regelmatig aan Raghoe of zij niet bereid was haar diensturen bij [REDACTED] te verminderen om meer als zelfstandige met Van der Velde samen te werken bij de kredietbemiddeling.”

“Uit die gesprekken bleek dat Raghoe op het terrein van de kredietbemiddeling (buiten hypotheeken) een bijzonder winstgevend netwerk aan contacten binnen de banken had opgebouwd en ook toegang had tot succesvolle leads. Dit wetende, heeft Raghoe zich alleen bereid getoond tot een nauwe samenwerking indien zij haar inspanningen ook vertaald zou zien in een evenredige winstparticipatie in de vorm van een meerderheidsbelang in CLEVER LIVE B.V. Aanvankelijk heeft Van der Velde een belang van 30% van de aandelen aan Raghoe aangeboden. Na overleg zijn Raghoe en Van der Velde op 5 oktober 2009 overeengekomen dat indien Raghoe haar enorme winstpotentie (minimaal 100.000,- Euro winst per half jaar) zou kunnen waarmaken (Van der Velde geloofde niet dat Raghoe dat zou kunnen halen), het toegezegde belang van 30% van de aandelen in CLEVER LIFE B.V. zou worden vergroot naar 60% van de aandelen in CLEVER LIFE B.V.”

“In mei 2009 is Raghoe op zoek gegaan naar een geschikte bedrijfsruimte. (...) bekostigde Raghoe de eerste investeringen in kantoorapparatuur en inrichting zelf en ontving geen salaris.”

“Het was Raghoe – en uitsluitend Raghoe – die door middel van haar netwerk van contacten met de banken zorgde voor een ongekend succes van de onderneming in Spijkenisse. Uiteraard hebben de door haar aangetrokken medewerkers in Spijkenisse hard gewerkt en kregen die medewerkers ook een behoorlijke beloning met provisie. Raghoe bracht een groot aantal succesvolle leads (...) op basis waarvan gaande weg een omzet van meer dan 150.000 euro per maand in Spijkenisse werd gegenereerd, reden waarom in een tijdbestek van minder dan een jaar 15 mensen (binnen- en buitendienst) in het pand in Spijkenisse werkzaam waren.”

De heer Van der Velde heeft in zijn reactie van 23 maart 2011 aangegeven dat het e-mailadres [REDACTED] afkomstig is van het kantoor in Spijkenisse en dat het e-mailadres [REDACTED] afkomstig is van het kantoor in Huissen. De heer Van der Velde heeft een aantal e-mails overgelegd die zien op uw samenwerking met hem voordat het kantoor in Spijkenisse is opgezet.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 20 van 29

“Ben eindelijk tot rust gekomen en wil helemaal schoon weer beginnen. Kijk maar wanneer je terug bent en dan spreek ik gekijk af. Inmiddels is al het voor werk ook al gedaan. Je hoort het van me [onderstreping AFM] MVG Sardha”

“Het is echt fijn om weer iets van je te mogen vernemen. Ik had zelf al zoiets van ‘laat die eerst maar eens even lekker tot rust komen na alle perikelen....’”

In het gespreksverslag van 27 oktober 2010 is over de samenwerking tussen u en de heer Van der Velde onder meer het volgende opgenomen:

“Mevrouw Raghoe heeft in 2004/2005 zelf contact opgenomen met de heer Van der Velde. (...) Zij heeft toen de afspraak met Clever Life gemaakt om elkaar leads te verstrekken. Daarbij zou Clever Life haar zogenoemde kredietleads verstrekken en zij hypotheekleads aan Clever Life. (...) De provisie werd fifty-fifty gedeeld.”

“Op 7 of 8 september 2009 is het kantoor in Spijkenisse gestart. De heer Van der Velde had aanvankelijk wel twijfels over het starten met consumptief krediet in verband met de hoge kosten voor de aankoop van leads. Dit bedroeg volgens mevrouw Raghoe rond de € [REDACTED] tot € [REDACTED].”

Bovenstaande passages tonen naar het oordeel van de AFM aan dat u en de heer Van der Velde al in 2004-2005 een samenwerking hadden op het gebied van het verstrekken van kredietleads. Na de beëindiging van uw arbeidsrelatie met [REDACTED] bent u een samenwerking met de heer Van der Velde aangegaan. U bent vervolgens op zoek gegaan naar een geschikte locatie voor de activiteiten voor het bemiddelen en adviseren in consumptief krediet. U heeft een grote, zo niet doorslaggevende rol vervuld bij het opstarten van de activiteiten van Clever Life en het succesvol maken van het kantoor in Spijkenisse.

U heeft ook een grote rol bij Clever Life vervuld in de periode van de overtreding, 30 september 2009 tot 3 september 2010, de datum dat u door de heer Van der Velde bent ontslagen. U was volgens verschillende verklaringen²¹ feitelijk leidinggevende van het kantoor in Spijkenisse en verantwoordelijk voor verschillende werkzaamheden. Zie onder andere:

“Met de feitelijke leider bedoel ik Mevr. S. Raghoe uit Spijkenisse in die hoedanigheid werkzaam bij Clever Life B.V. in de vestiging Spijkenisse. De werkzaamheden werden door de feitelijke leider schriftelijk gecontroleerd en mondeling toegelicht. De feitelijke leider controleerde de werkzaamheden persoonlijk op ons kantoor en op het kantoor van Clever Life B.V. De werkzaamheden werden mondeling besproken en iedereen wist zijn taken en bevoegdheden. Deze werden door de feitelijke leider dagelijks gecontroleerd.”

(...)

“De genoemde transacties hebben betrekking op storno's van klanten. Dit is gebeurd in opdracht door Mevr. S. Raghoe, feitelijke leider Spijkenisse. Deze mevrouw deelde ons mede dat dit zo moest van Clever Life B.V.”²²

²¹ Verklaringen van onder andere de heren [REDACTED] en [REDACTED] van [D] en mevrouw [E], oud werknemer bij Clever Life.

²² Informatie ontvangen van [D] op 5 november 2010, verklaard door de beide vennoten van [D].

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 21 van 29

“Buitendienstadviseur: Het adviseren en afsluiten van consumptief krediet en bijhorende verzekeringen. Taken: vooraf aan het gesprek werd door de buitendienst het dienstverleningdocument aan klant uitgereikt. Bevoegdheden: het opmaken van klant/risicoprofiel en inventariseren van klant en dossier. Callagent: Het controleren en inventariseren van klantgegevens en het maken van een afspraak. Dit gebeurde onderleiding van mevrouw S. Raghoe (hierna te noemen feitelijke leider).”

(...)

“Zowel dossiers als formulieren met klantgegevens na inventarisatie werden bij de feitelijke leider ingeleverd. Zij beoordeelde of er wel of geen afspraak gemaakt kon en mocht worden met de klant. De feitelijke leider gaf toestemming en controleerde de response van de aanbieders.”²³

De heer Van der Velde heeft het volgende verklaard over het werk dat u verrichtte:

“Vanaf februari/maart 2010 was mevrouw Raghoe de feitelijke leider van het kantoor in Spijkenisse. Daarna kwam de heer Van der Velde niet vaak op het kantoor in Spijkenisse. De heer Van der Velde kon vanuit het kantoor in Huissen monitoren. Mevrouw Raghoe ronselde oud werknemers van [REDACTED] voor het call-center.”²⁴

“Mevrouw Raghoe was feitelijk leider van de vestiging Spijkenisse. Tevens nam zij grotendeels het personeel aan (mits dit flexwerkers en binnendienst medewerkers waren), verzorgde het P&O beleid grotendeels (arbeidscontracten flexwerkers, gewerkte uren doorgeven, vakantiedagen regelen en administreren, functies bespreken en controleren, werkvoorraad verdelen etc. Tevens was zij het directe aanspreekpunt voor de diverse verzekerings- en financieringsmaatschappijen zowel de binnendienst van betreffende maatschappijen als aanspreekpunt voor de betreffende account managers.

(...)

Met mevrouw S. Raghoe had ik in feite dagelijks contact (via email, telefoon, Google chat of persoonlijk bezoek) wij spraken dan alle zaken door die voor de voortgang van de onderneming en het bijkomende werk belangrijk waren. Tevens gaf ze mij de storno's door van klanten die volgens haar (klopte achteraf helemaal niets van i.v.m. grootschalige diefstal en verduistering door haar met eventueel medeweten van andere oud-medewerkers) niet waren doorgedaan of afzagen van de kredietovereenkomst.

(...)

Mevrouw S. Raghoe was de feitelijke leider van de vestiging Spijkenisse en deed allerhande administratieve werkzaamheden alsmede het leiding geven aan het personeel. Tevens verzorgde zij de interne opleiding en stuurde ze de binnendienst zelfstandig aan. De buitendienst medewerkers kwamen vaak op kantoor (vrijwel dagelijks) en zij besprak met hun inhoudelijk de dossiers en beantwoordde de vragen en/of opmerkingen. Tevens gaf zij correctieve instructies en/of opdrachten als er zaken niet goed waren.”²⁵

Op 16 mei 2011 heeft u aangegeven dat u de documenten heeft opgesteld, waaruit onder meer blijkt dat het initiatief tot het afleggen van de persoonlijke bezoeken bij Clever Life lag, te weten ‘Werkwijze Call Agent’, ‘Klachten Procedure Clever Life BV’, ‘incidentenbeleid’, ‘Belscript’ en ‘Beschrijving proces maken afspraak door

²³ Informatie ontvangen van [D] op 25 maart 2011, verklaard door de beide vennoten van [D].

²⁴ Opgenomen in het gespreksverslag van het gesprek met de heer Van der Velde op 27 oktober 2010.

²⁵ Brief ontvangen van de heer Van der Velde op 28 maart 2011.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 22 van 29

call-agent en bezoek aan cliënt'. In diezelfde reactie heeft u het volgende verklaard over uw eigen werkzaamheden:

“Ik was duizendpoot per 1 augustus 2009 maar alles gebeurde in overleg met de heer van de Velde.”

“Werven en selecteren van nieuwe mensen is altijd in overleg met de heer van de Velde gebeurt. Als ik iemand wou aanemen voor het bedrijf heb ik de heer per mail/tel gevraagd. Ook de lonen werden besproken behalve van de buitendoenst advsieurs, want dat besliste hij zelf.”

Op de vraag ‘Wie heeft gedurende de hiervoor vermelde periode de taken en werkzaamheden van de medewerkers van Clever Life bepaald, antwoordde u *“Ik samen in overleg met heer van de Velde”*.

Tot slot hebben zowel u als de heer Van der Velde verklaard dagelijks contact te hebben gehad met elkaar om de zaken door te spreken die relevant waren voor de voortgang van de onderneming.²⁶

Conclusie

Uit het bovenstaande blijkt dat er sprake was van een nauwe en bewuste samenwerking tussen u en de heer Van der Velde, en een gezamenlijke uitvoering door u beiden. U heeft in samenspraak met de heer Van der Velde een nieuw kantoor in Spijkenisse opgezet, specifiek om te adviseren en bemiddelen in consumptief krediet. Uw aandeel in de overtreding was substantieel. U gaf feitelijk leiding aan het kantoor in Spijkenisse, in voortdurend overleg met de heer Van der Velde. Door uw netwerk en ervaring is het kantoor in Spijkenisse winstgevend geworden. U had hier ook belang bij, gelet op het vooruitzicht van 60% van de aandelen in Clever Life. U stuurde de mensen op het kantoor in Spijkenisse aan en was verantwoordelijk voor het opstellen van onder andere het belscript. Het brengen van een persoonlijk bezoek aan consumenten maakte deel uit van de vaste werkwijze van Clever Life. In de periode van 30 september 2009 tot 3 september 2010 zijn door Clever Life 518 consumenten thuis bezocht, waarbij werd getracht om de consumenten te bewegen tot het deelnemen aan een geldkrediet. Door genoemde gedragingen heeft Clever Life artikel 6 van de Colportagewet overtreden. Als hiervoor aangegeven heeft de heer Van der Velde naar het oordeel van de AFM feitelijk leiding gegeven aan die overtredingen. Gezien uw rol als hiervoor weergegeven, is de AFM van oordeel dat u medepleger bent van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet.

2.4 Beoordeling zienswijze mevrouw Raghoe

U heeft alleen uw zienswijze gegeven op het voornemen tot boeteoplegging van 14 maart 2012. De AFM heeft u voldoende tijd gegeven om ook te reageren op het aangepaste onderzoeksrapport en de aanvulling van het voornemen tot boeteoplegging. U heeft hiervan geen gebruik gemaakt.

Nu uw zienswijze primair ziet op het onderzoeksrapport van 14 maart 2012 zijn veel van de punten die u heeft aangedragen niet langer van toepassing op het onderzoeksrapport van 20 augustus 2012. Zo is uw stelling dat het niet in uw macht lag om de overtreding te beëindigen en dat personeel altijd in overleg werd aangenomen niet langer relevant voor de vraag of u aangemerkt kan worden als medepleger van het feitelijk leidinggeven. Voor het

²⁶ Zie onder andere de brief van de heer Van der Velde van 28 maart 2011, het antwoord van mevrouw Raghoe van 16 mei 2011 en de reactie van mevrouw Raghoe van 11 juli 2011.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 23 van 29

aanmerken als medepleger is namelijk niet vereist dat u alle bestanddelen van de overtreding vervult. Ook uw stelling dat u geen leidinggevende functie had binnen Clever Life en dat u in die hoedanigheid ook nooit bent aangemeld bij de AFM, kan niet leiden tot een ander oordeel over het medeplegen van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van de Colportagewet. Overigens kan het gegeven dat u niet was aangemeld als dagelijks beleidsbepaler bij de AFM, hoe dan ook niet leiden tot een conclusie over de feitelijke rol die u vervulde. Verschillende bronnen, waaronder uzelf, verklaren dat u het aanspreekpunt was voor het kantoor in Spijkenisse. De heer Van der Velde monitorde alles vanuit het kantoor in Huissen, maar feitelijk had u een centrale rol in het aansturen van het kantoor in Spijkenisse. Daarnaast was u verantwoordelijk voor bijvoorbeeld het opstellen van het belscript. Waar u stelt slechts een vraagbaak te zijn geweest voor banken, blijkt uit verschillende verklaringen, onder andere van uzelf, de heer Van der Velde en mevrouw [E], dat uw rol veel groter was bij Clever Life dan u beweert. U was ook dagelijks aanwezig op het kantoor in Spijkenisse.

In uw zienswijze verwijst u naar uw beperkte inkomsten, waaruit zou blijken dat u nooit fulltime werkzaam bent geweest bij het kantoor in Spijkenisse. Ten aanzien van de beperkte inkomsten merkt de AFM op dat u uitzicht had op 60% van de aandelen in Clever Life als het kantoor in Spijkenisse succesvol zou blijken. Er was u dan ook veel aan gelegen om de activiteiten van het kantoor in Spijkenisse tot een succes te maken. Dit vooruitzicht bestond naast de vaste inkomsten. Uit het dossier blijkt dan ook voldoende dat u een grote rol heeft vervuld bij de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet.

Uit uw zienswijze begrijpt de AFM dat volgens u meer en andere personen hadden gehoord moeten worden. De AFM constateert dat u geen verklaringen van andere personen heeft overgelegd, laat staan verklaringen die een ander licht werpen op de in dit besluit weergegeven feiten.

U stelt verder dat u niet op de hoogte was van de Colportagewet, anders had u zich terug getrokken bij Clever Life. Het is aan u, alvorens de activiteiten vanuit het kantoor in Spijkenisse te gaan verrichten, om u genoegzaam te (laten) informeren over de wettelijke beperkingen die daarbij gelden. Daarnaast doet uw verweer dat u niet op de hoogte was van de Colportagewet niet af aan de overtreding. U had opzet op de samenwerking. Dit is volgens strafrechtelijke jurisprudentie²⁷ voldoende voor het aannemen van medeplegen.

U heeft tot slot aangegeven dat u een eventuele boete niet kan betalen. Deze stelling heeft u echter op geen enkele wijze onderbouwd met stukken. U heeft evenmin de aan u toegezonden vragenlijst voor het bepalen van de draagkracht ingevuld en opgestuurd. De AFM kan daarom uw draagkracht niet beoordelen en kan de hoogte van de boete niet afstemmen op uw gestelde verminderde draagkracht.²⁸

²⁷ Zie HR 20 mei 1997, LJN ZK0235.

²⁸ Voor een bevestiging van deze lijn wordt ook verwezen naar de uitspraak van de Rechtbank 's Hertogenbosch van 17 oktober 2012, LJN BY0451.

3. Besluit

3.1 Besluit tot boeteoplegging

Op grond van het voorgaande heeft de AFM besloten om aan u een bestuurlijke boete op te leggen voor het medeplegen van het feitelijk leiding geven aan overtreding van artikel 6 van de Colportagewet door Clever Life in de periode 30 september 2009 tot 3 september 2010.

Op het medeplegen van het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet staat een boete van maximaal € 74.000,-.²⁹

De AFM dient de hoogte van de boete af te stemmen op de ernst van de overtreding en de mate waarin deze aan de overtreder kan worden verweten, en dient zo nodig rekening te houden met de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd.³⁰ Gelet op alle omstandigheden van het geval acht de AFM een boete van € 30.000,- passend en geboden. Bij de vaststelling van dit bedrag heeft de AFM het volgende in aanmerking genomen.

Ernst van de overtreding

De AFM acht de door u begane overtreding ernstig en heeft daarbij het volgende in ogenschouw genomen:

- de overtreding van de Colportagewet maakte onderdeel uit van de vaste bedrijfsvoering van Clever Life en had daarmee een structureel karakter;
- Clever Life heeft op grote schaal consumenten een persoonlijk bezoek gebracht waarbij zij hen trachtte te bewegen om als kredietnemer deel te nemen aan een geldkrediet. U bent in de periode september 2009 tot september 2010 werkzaam geweest bij Clever Life. In deze periode heeft Clever Life in totaal 518 overtredingen begaan. Clever Life heeft hier € ██████████ aan provisie mee verdiend;
- u bent met de heer Van der Velde overeengekomen dat als u uw winstpotentie zou waarmaken u 60% van de aandelen in Clever Life zou krijgen. Er was u veel aan gelegen om de activiteiten van het kantoor in Spijkenisse tot een succes te maken. Dit betekende immers een direct persoonlijk gewin voor u in de vorm van 60% van de aandelen van Clever Life. Dit vooruitzicht bestond naast de vaste inkomsten.

Verwijtbaarheid

De AFM is daarnaast van oordeel dat er geen sprake is van een verminderde verwijtbaarheid. U heeft het kantoor in Spijkenisse opgezet. U bent grotendeels verantwoordelijk geweest voor het grote succes van het kantoor in Spijkenisse. U stuurde de mensen aan, was aanspreekpunt voor Clever Life en was verantwoordelijk voor het opstellen van het belscript. Daarnaast vormde de verboden colportage het kernproces van Clever Life. De gehele werkwijze van Clever Life was gestoeld op het door een persoonlijk bezoek consumenten trachten te bewegen tot het afsluiten van een kredietovereenkomst. In deze situatie, waarin het afleggen van een persoonlijk bezoek het kernproces vormt van de bedrijfsvoering, rust er een zware onderzoeksplicht op Clever Life en op u om vooraf te controleren of de werkwijze wel voldoet aan de relevante wet- en regelgeving. U heeft er ook geen enkele blijk

²⁹ Artikel 3.4, vierde en vijfde lid van de Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) juncto artikel 2.15, eerste lid, Whc juncto artikel 23, vierde lid, Wetboek van Strafrecht (WvSr).

³⁰ Artikel 5:46, tweede lid van de Awb.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 25 van 29

van gegeven dat de belangen die de Colportagewet beoogt te beschermen, namelijk het tegengaan van het mogelijk onvoorbereid over een aankoop beslissen en de mogelijkheid van druk of overrompeling door de verkoper tot het afsluiten van een kredietovereenkomst, u in enige mate voor ogen stonden bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Gelet op de werkwijze van Clever Life had u extra bedacht moeten zijn op overtreding van de Colportagewet. Immers de norm in artikel 6 van de Colportagewet is duidelijk, het is verboden door middel van een persoonlijk bezoek een ander te trachten te bewegen tot het als kredietnemer deelnemen aan een geldkrediet.

Draagkracht

U heeft geen onderbouwd beroep gedaan op een beperkte draagkracht. De AFM gaat er dan ook vanuit dat u een boete van € 30.000,- kan dragen.

De AFM ziet geen feiten of omstandigheden die maken dat de boete van € 30.000,- niet als passend en geboden kan worden beschouwd.

U moet het bedrag van € 30.000,- binnen zes weken overmaken op bankrekening [REDACTED] ([REDACTED] [REDACTED]) ten name van AFM te Amsterdam, onder vermelding van factuurnummer [REDACTED]. U ontvangt geen afzonderlijke factuur voor dit bedrag.

De boete moet worden betaald binnen zes weken na de datum van dit besluit.³¹ Indien de boete niet wordt betaald binnen zes weken na de datum van dit besluit, is wettelijke rente verschuldigd.

Op grond van artikel 6:16 Awb wordt door het aantekenen van bezwaar of beroep tegen de beschikking de verplichting tot betaling van de boete niet geschorst.

3.2 Beslissing tot publicatie van de boete

Op grond van artikel 3.4, vierde en vijfde lid, Whc juncto artikel 2.23, eerste lid, Whc kan de AFM het besluit tot het opleggen van de bestuurlijke boete openbaar maken. Nu het een discretionaire bevoegdheid betreft, heeft de AFM de belangen bij publicatie afgewogen tegen uw belangen bij het achterwege blijven daarvan. Deze belangenafweging heeft geleid tot de conclusie dat de boete naar het oordeel van de AFM dient te worden gepubliceerd. De AFM ligt dit als volgt toe.

Onder de Whc ziet de AFM primair toe op oneerlijke handelspraktijken, waaronder colportage met betrekking tot kredieten. Het waarschuwen van de markt is een doel van publicatie van de boete.³² Publicatie van de aan u opgelegde boete zal ertoe bijdragen dat consumenten en de markt worden geïnformeerd over het feit dat Clever Life de Colportagewet heeft overtreden en dat de AFM handhavend optreedt, niet alleen door het beboeten van Clever Life zelf, maar ook door het beboeten van de persoon die medepleger van die overtreding was. Met het oog op de effectiviteit van het boete-instrument acht de AFM het van belang om bekendheid te geven aan het feit dat

³¹ Dit volgt uit artikel 4:87, eerste lid, Awb en de artikelen 3:40 en 3:41 van de Awb.

³² Zie Rechtbank Rotterdam 4 mei 2011, LJN BQ3528, r.o. 2.13: "Het publicatiebesluit is niet gericht op leedtoevoeging, maar op waarschuwing van in het onderhavige geval consumenten".

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 26 van 29

bij overtredingen als de onderhavige niet alleen de vennootschap kan worden beboet, maar ook de personen die een rol hebben vervuld bij de verboden gedragingen. Bestuurders, andere feitelijk leidinggevers en medeplegers kunnen zich er zo temeer bewust van worden dat hun gedrag ook persoonlijk bestraft kan worden, indien hun rol bij de overtreding door de vennootschap daartoe aanleiding geeft. Van publicatie gaat daarnaast een generale preventieve werking uit. Daarmee is publicatie in lijn met de toezichtsdoelen van de AFM. Uit jurisprudentie blijkt dat deze doelen geen ongeoorloofde doelen zijn van publicatie.³³

Bovendien kunnen consumenten door publicatie van de boete zich bewust worden van de mogelijkheid om met aanbieders gesloten overeenkomsten die door tussenkomst van Clever Life tot stand zijn gekomen te vernietigen. In artikel 23 van de Colportagewet is namelijk bepaald dat overeenkomsten die het onmiddellijk gevolg zijn van verboden colportage vernietigbaar zijn.

Uit het voorgaande volgt dat de belangen van de AFM bij publicatie zwaarder wegen dan uw belangen bij het achterwege laten daarvan.

De AFM zal ingevolge artikel 3.4, vierde lid, Wft juncto artikel 2.23, derde lid, Whc het boetebesluit openbaar maken, twee weken nadat het aan u bekend is gemaakt of eerder, indien u de beschikking zelf openbaar heeft gemaakt of doen maken, dan wel openbaarmaking met u is overeengekomen.

De AFM publiceert de volledige tekst van het boetebesluit (met uitzondering van vertrouwelijke informatie) op haar website, onder begeleiding van een persbericht met de kern van het boetebesluit. Van het persbericht zal tevens een Engelse vertaling worden opgenomen. Ook wordt een bericht over de boete opgenomen in de periodieke AFM-nieuwsbrieven (consumenten/professionals). De AFM kan daarnaast het besluit publiceren door middel van een advertentie in één of meer landelijke dagbladen. De versie van het boetebesluit die openbaar wordt gemaakt is opgenomen in de bijlage.

Mocht u van mening zijn dat er vertrouwelijke tekst in de bijlage staat die nog geschoond zou moeten worden, dan verneemt de AFM dat graag binnen 3 werkdagen na bekendmaking van dit besluit.

De basis van de tekst die in het te publiceren persbericht en/of advertentie zal worden opgenomen, is de volgende:

³³ Zie Rechtbank Rotterdam 4 mei 2011, LJN BQ3528, r.o. 2.13: *“In het verweerschrift is weergegeven dat publicatie voor verweerder een middel vormt om verantwoording af te leggen over haar werkzaamheden en de consumenten te informeren. Publicatie dient ook de transparantie van het werk van verweerder voor (gedupeerde) consumenten. Degene op wiens bescherming de Whc is gericht moet kennis kunnen nemen van wat verweerder als handhaver van die wet doet. Om consumenten effectief te informeren en/of waarschuwen acht verweerder het van belang de naam van de overtredende onderneming te publiceren en derhalve het sanctiebesluit niet te anonimiseren. (...) Naar het oordeel van de rechtbank geeft verweerder hiermee geen onjuiste of onredelijke invulling aan haar in artikel 2.23 van de Whc opgenomen discretionaire bevoegdheid.”* Zie ook Rechtbank Rotterdam 12 november 2010, LJN BO3707, r.o. 2.3.9.2 en Rechtbank Rotterdam 5 oktober 2010, LJN BN9774, r.o. 2.3.6.

“AFM legt boete op aan S. Raghoe voor verboden colportage

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft op 29 november 2012 een bestuurlijke boete van € 30.000 opgelegd aan mevrouw S. Raghoe. Zij was als medepleger van het feitelijk leidinggeven, verantwoordelijk voor verboden colportage door Clever Life B.V. Dit bedrijf bezocht consumenten thuis om een krediet af te sluiten. Dat mag niet als de consument daar niet zelf het initiatief toe heeft genomen. Het is de eerste keer dat de AFM een persoon beboet als medepleger.

Er is sprake van verboden colportage als een verkoper het initiatief neemt om bij de consument thuis op bezoek te gaan om hem ertoe te bewegen een krediet af te sluiten. Een financiële dienstverlener kan bijvoorbeeld ongevraagd bellen met een consument en voorstellen om thuis een afspraak te maken. De wet verbiedt dit, omdat tijdens een persoonlijk bezoek thuis een consument mogelijk onvoorbereid over een aankoop moet beslissen. Hij kan onder druk worden gezet of worden overrompeld tot het afsluiten van een kredietovereenkomst. De Colportagewet beoogt consumenten hiertegen te beschermen.

Overtreding Clever Life

Clever Life was ten tijde van de overtreding een financiële dienstverlener en bemiddelde in consumptief krediet, hypotheclair krediet en levens- en schadeverzekeringen. Het bedrijf benaderde consumenten telefonisch aan de hand van een belscript. Tijdens het eerste gesprek inventariseerde Clever Life of consumenten bestaande kredieten hadden en of zij geïnteresseerd waren in een verlaging van de maandlasten. Ook werd een afspraak gemaakt voor een huisbezoek. Uit de werkwijze en het belscript van Clever Life blijkt dat de adviseur altijd een persoonlijk bezoek bracht bij de consument thuis. Hij gaf dan advies over het krediet.

Uit onderzoek is gebleken dat Clever Life van 30 september 2009 tot en met 3 december 2010 in totaal 597 consumenten thuis heeft bezocht. Clever Life heeft zelf vijf dossiers geselecteerd, die de AFM nader heeft onderzocht. Deze dossiers bevestigen dat Clever Life een persoonlijk bezoek brengt bij de consument thuis. Dit is een overtreding van de Colportagewet (artikel 6). In deze dossiers is ook daadwerkelijk ter plekke een kredietovereenkomst afgesloten. De overtreding maakte onderdeel uit van de vaste bedrijfsvoering van Clever Life en had daarmee een structureel karakter. Dat vindt de AFM ernstig. De AFM heeft hiervoor een boete opgelegd aan Clever Life en de feitelijk leidinggevende, de heer Van der Velde.

Medeplegen door mevrouw Raghoe

Mevrouw Raghoe werkte bij Clever Life van september 2009 tot september 2010. Zij heeft een nieuw kantoor van Clever Life in Spijkenisse opgezet, specifiek om te adviseren en bemiddelen in consumptief krediet. Ze stuurde de werknemers op dit kantoor aan, was het aanspreekpunt en was verantwoordelijk voor onder meer het opstellen van het belscript. Ze had een groot aandeel in het succes van de het kantoor. Door haar ervaring in kredietbemiddeling en haar netwerk heeft mevrouw Raghoe het kantoor in Spijkenisse winstgevend gemaakt. Ze heeft daarbij nauw en bewust samengewerkt met de heer Van der Velde bij het feitelijk leidinggeven aan de overtreding van artikel 6 van de Colportagewet. Hierdoor kan ze worden aangemerkt als medepleger.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 28 van 29

Boetehoogte

De maximale boete voor overtreding van artikel 6 van de Colportagewet bedroeg ten tijde van de overtreding € 74.000,-. De AFM heeft bij het vaststellen van de boete rekening gehouden met de ernst van de overtreding, de verwijtbaarheid en de draagkracht.

Het besluit van de AFM kan door belanghebbende(n) ter toetsing aan de rechter worden voorgelegd. Het volledige besluit is als PDF-download op deze pagina te downloaden. Bij vragen of klachten kunt u contact opnemen met het Meldpunt Financiële Markten van de AFM: 0900-5400 540 (0,05 euro per minuut).

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.”

Let op: de AFM kan, al naargelang de omstandigheden op het moment van publicatie, bovengenoemde publicatietekst wijzigen of aanvullen.

Als u om een voorlopige voorziening vraagt, als bedoeld in artikel 8:81 Awb, verzoekt de AFM dit per e-mail ([REDACTED]@afm.nl) aan haar door te geven. Als u hier niet toe overgaat, zal de AFM de boete openbaar maken zoals hiervoor genoemd. Ook vraagt de AFM aan u om het verzoek om een voorlopige voorziening per fax aan de AFM toe te sturen (faxnummer [REDACTED]).

4. Hoe kunt u bezwaar maken?

Iedere belanghebbende kan tegen deze beschikking bezwaar maken door binnen zes weken na bekendmaking daarvan een bezwaarschrift in te dienen bij de AFM, t.a.v. Juridische Zaken, Postbus 11723, 1001 GS, Amsterdam. Een bezwaarschrift kan ook per fax (faxnummer 020-797 3835), per e-mail (e-mailadres bezwarenbox@afm.nl) of met het bezwaarformulier op de website van de AFM (www.afm.nl/bezwaar) worden ingediend. Aan deze elektronische verzending stelt de AFM nadere eisen die op haar website worden toegelicht. Een van die eisen is dat een bezwaarschrift niet aan andere AFM faxnummers of AFM e-mailadressen dan de hier genoemde kan worden gestuurd. De AFM neemt het bezwaarschrift alleen inhoudelijk in behandeling als aan deze eisen is voldaan.

Datum 29 november 2012
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 29 van 29

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

[Was getekend]
Assistent boetefunctionaris

[REDACTED]

[Was getekend]
Plaatsvervangend boetefunctionaris